

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

“BIỆN PHÁP RÈN KỸ NĂNG CA HÁT CHO TRẺ 4 TUỔI”

I. Đặt vấn đề

1. Cơ sở lý luận

Âm nhạc đối với trẻ là một thế giới kỳ diệu đầy cảm xúc. Như chúng ta đã biết âm nhạc tác động vào con người ngay từ khi còn nằm trong nôi khi được nghe tiếng ru à ơi của mẹ. Tâm hồn trẻ ngây thơ trong sáng, luôn luôn vui vẻ cho nên tiếp xúc với âm nhạc là nhu cầu không thể thiếu với trẻ. Bởi chính ở đây âm nhạc được coi như 1 phương tiện giáo dục toàn diện nhân cách trẻ.

Trong chương trình giáo dục mầm non, bộ môn giáo dục âm nhạc là một bộ môn nghệ thuật hết sức gần gũi với trẻ, là hoạt động được trẻ yêu thích, là nguồn hứng thú mạnh mẽ để trẻ cảm thụ nghệ thuật và nó còn là phương tiện thiết thực cho các hoạt động giáo dục khác. Có thể coi âm nhạc là một bộ phận không thể tách rời với công tác chăm sóc, giáo dục trẻ.

Giáo dục âm nhạc trong trường mầm non là giáo dục cho trẻ lòng yêu âm nhạc, biết cảm thụ âm nhạc thông qua các hoạt động âm nhạc phong phú như: Ca hát, vận động, nghe hát, múa trẻ chơi âm nhạc. Đặc biệt đối với trẻ 4 tuổi, giáo dục âm nhạc đã đem lại cho trẻ những ấn tượng, những khái niệm âm nhạc, dần hình thành trong tâm hồn trẻ, tạo điều kiện phát triển thị hiếu âm nhạc. Đây là bước khởi đầu giúp trẻ biết lựa chọn, đánh giá tác phẩm âm nhạc và biết cách biểu diễn ở mức độ đơn giản.

2. Cơ sở thực tiễn

Ca hát là một trong những nội dung của giáo dục âm nhạc, nó là loại hình nghệ thuật có giá trị biểu cảm cao vì nó tác động đến người nghe cả về âm nhạc và lời ca, nó phản ánh cuộc sống sinh hoạt, tâm tư tình cảm của con người và nó gần gũi với con người, được đông đảo công chúng yêu thích. Trong trường mầm non ca hát là 1 hoạt động được thực hiện thường xuyên liên tục và được lồng ghép trong các hoạt động của trẻ, nó là cầu nối giữa hoạt động này với hoạt động khác và nó là nguồn tạo hứng thú mạnh mẽ nhất để trẻ

tham gia vào các hoạt động. Tuy nhiên khi trẻ ca hát ta thường nhận thấy đôi lúc có phần không chính xác về giai điệu hoặc về lời ca, thậm chí trẻ còn tự sáng tác lời không phù hợp nội dung) đề.... Mặt khác kỹ thuật hát của trẻ còn hạn chế về giọng, về hơi, vì âm vực tiết tấu vì thế nó làm giảm đi tính nghệ thuật của bài hát. Ngoài ra cơ quan phát âm của trẻ chưa thực sự hoàn chỉnh, âm phát ra yếu, hơi thở ngắn, nông và đặc biệt sự phối hợp giữa tai nghe và giọng chưa thật chủ động. Do đó trẻ hát chưa có tính nghệ thuật. Vậy làm thế nào để trẻ hát hay, hát chính xác một tác phẩm âm nhạc?

Chính vì những lý do trên mà năm học này tôi đi sâu nghiên cứu "Biện pháp rèn kỹ năng ca hát cho trẻ 4 tuổi". Sau đây là những giải pháp thực hiện của tôi.

II. Giải pháp thực hiện

* *Thực trạng trẻ ở lớp*

Qua điều tra thực trạng trẻ hiện kỹ năng ca hát đầu năm tôi thấy:

- + 4/35 trẻ thể hiện tốt kỹ năng ca hát 11%.
- + 6/35 trẻ đã thể hiện được kỹ năng ca hát 17%
- + 25/35 trẻ chưa thể hiện được kỹ năng ca hát 72%.

Từ kết quả điều tra tìm cho thấy giáo viên và trẻ có một số hạn chế như sau:

1. Về phía trẻ

- Trẻ chưa tích cực tham gia vào hoạt động ca hát
- Trẻ hát đúng giai điệu, hát không rõ lời hoặc hát sai lời.
- Trẻ chưa tạo được âm thanh hợp lý khi hát (hát nhỏ hoặc la hét căng cứng).
- Khi hát trẻ chưa hoà quyện giọng hát của mình vào giọng hát của tập thể.

2. Về phía giáo viên

- Chưa gây được hứng thú với trẻ đến các tác phẩm âm nhạc.
- Chưa chú trọng đến rèn kỹ năng ca hát cho trẻ, gò ép trẻ học hát theo kiểu "Học thuộc lòng".

- Giáo viên chưa thực sự đầu tư về nghệ thuật, kỹ năng ca hát.

- Chưa lựa chọn các tác phẩm khi giới thiệu với trẻ. Các tác phẩm giới thiệu đến trẻ còn nghèo nàn, đơn điệu và phụ thuộc vào chương trình chung. Giáo viên chưa chịu khó sưu tầm các bài hát hay, nó nội dung hấp dẫn ngoài vì đưa vào dạy trẻ.

Để khắc phục giải quyết thực trạng và một số hạn chế trên tôi đã áp dụng một số "Biện pháp rèn kỹ năng ca hát cho trẻ như sau".

III. Một số biện pháp rèn kỹ năng ca hát cho trẻ 4 tuổi

* **Biện pháp 1:** Tự rèn luyện nâng cao khi hát mẫu cho trẻ nghe.

- Để chuẩn bị dạy hát cho trẻ tôi tìm hiểu và phân tích bài hát trên cơ sở đó luyện hát diễn cảm, thể hiện sắc thái tình cảm phù hợp nội dung bài hát. Từ đó tôi luyện kỹ năng những hứng thú sở thích của trẻ.

Lời ca trong bài hát cần ngắn gọn dễ hiểu, nên chọn những bài hát có nội dung gắn với hiện tượng thiên nhiên xã hội gần gũi với trẻ và phù hợp với chủ điểm.

VD: Chủ điểm "TB ĐV" tôi lựa chọn bài hát về các con vật trẻ yêu thích như "Bài hát của chuồn²" Hoàng Lương; "Con vịt bầu" - Hoàng Long và Hoàng Lâm; "Con còng con cua" - Lê Quốc Thảng; "Con cào cào" - Lê Thương; "Con ve, con kiến" - Y Vân...

+ Chủ điểm "Tết và mùa xuân" tôi chọn bài "Bé chúc xuân" - Vũ Hoàng; "Sắp đến tết rồi"...

+ Chủ điểm "Trường mầm non" tôi chọn các bài: "Sáng đến trường"; "Bé múa" của Hoàng Tiến,...

Tôi lựa chọn các bài hát phản ánh hiện thực gần gũi với trẻ như những bài dân ca, đồng dao hoặc các bài hát vui tươi trong sáng phù hợp với trẻ.

VD:

+ Đồng dao "Xia cá mè"; "Con gà"; "Làng chim"...

+ Dân ca "Lý cây khế"; "Lý cây bông"; "Lý kéo chài"...

+ Các bài có t/c vui vẻ "Đèn đỏ đèn xanh"; "Bong bóng bay"; "Chú ếch con"...

* **Biện pháp 3:** Sửa sai cho trẻ

Thông thường khi tiến hành dạy ca hát cho trẻ, giáo viên hay sửa sai cho trẻ theo dự kiến của mình 1 cây máy móc mà chưa nghĩ đến kỹ năng cho trẻ. Vì vậy giáo viên sửa sai khi trẻ đã nắm được khái quát toàn bài nên chú ý sửa khi trẻ hát sai về một số lỗi sau:

- + Sai về tiết tấu, giai điệu
- + Sai về âm điệu luyện láy
- + Sai về lời ca
- + Sai về âm thanh, phong cách thể hiện.

VD: Bài "Con cào cào", khi trẻ hát thường sai về tiết tấu bởi bài này có tiết tấu nhanh hơn so với các bài hát.

Nên khi sửa sai cho trẻ tôi vừa hát vừa vỗ tay đệm theo tiết tấu nhanh để trẻ hát theo cho đúng.

VD2: Bài "Đi học về"

Khi hát trẻ chưa hát luyện được lời "Cha mẹ" trong bài tôi đã hát mẫu lại cho trẻ nghe và cho trẻ nghe trên đàn nhiều lần, sau đó cho trẻ hát lại cả câu hát.

VD3: Bài "Cò và mẹ"

Câu hát "Cô là mẹ và các cháu là con" thì trẻ hát thành "Cô và mẹ và các cháu là con". Tôi đọc lại câu đó cho trẻ nghe 2 - 3 lần sau đó hát lại kết hợp với đàn để cho trẻ hát theo cho đúng.

VD4: Khi cho trẻ hát "Bông hồng tặng cô" thì tôi trò chuyện với trẻ nội dung bài hát. Từ đó giúp trẻ thể hiện được phong cách khi biểu diễn phải t/c triu mến vì đó là t/c mà trẻ dành cho cô giáo của mình.

* **Biện pháp 4:** Kết hợp với phụ huynh

Thường xuyên tôi trao đổi với phụ huynh cho trẻ nghe băng đĩa ở nhà, cha mẹ có trẻ cùng trẻ thể hiện bài hát. Từ đó làm phong phú thêm vốn hiểu biết vì âm nhạc của trẻ, giúp trẻ tự nhiên khi thể hiện ca khúc từ yêu thích.

Ngoài ra tôi còn kết hợp với phụ huynh sưu tầm băng đĩa nhạc hay, những bài hát hay có nội dung phù hợp với trẻ ngoài chương trình để dạy trẻ hoặc ghi âm giọng hát của trẻ vào đĩa và xây dựng thư viện âm nhạc của lớp.

Qua quá trình thực hiện các biện pháp dạy kỹ năng ca hát cho trẻ trên tôi đã đạt được một số kết quả sau.

IV. Kết quả đạt được

* Về phía trẻ

Số trẻ 35 trẻ)	Trước khi áp dụng biện pháp		Sau khi áp dụng biện pháp	
	Số trẻ	%	Số trẻ	%
Trẻ hứng thú	21	60%	31	90%
Thể hiện NT khi biểu diễn	11	30%	21	60%
Thể hiện tốt kỹ năng ca hát	14	40%	25	70%

- Trẻ hát tự nhiên rõ lời, hát đúng cao độ, trường độ của các tác phẩm.
- Trẻ tự tin thể hiện một tác phẩm và biểu diễn vui tươi, hồn nhiên, nhí nhảnh.
- + Các giờ hoạt động nêu gương cuối tuần, biểu diễn liên hoan văn nghệ của lớp được các cháu thể hiện nhiều bài hát hay, phong phú và đa dạng về nội dung cũng như giai điệu
- Về phía giáo viên
- Nâng cao được nghệ thuật ca hát khi thể hiện HP âm nhạc.
- Sưu tầm và sáng tác được nhiều ca khúc hay đưa vào dạy trẻ.

- Tạo được hưng thú cho trẻ khi hoạt động ca hát
- Có nhiều tiết dạy âm nhạc được xếp tốt

** Về phía phụ huynh*

- Phụ huynh có hiểu biết về kiến thức âm nhạc.
- Đã kết hợp với giáo viên cùng thực hiện tốt việc nêu kỹ năng ca hát cho trẻ.
- Thường xuyên quan tâm đến chất lượng các tiết mục văn nghệ của lớp.

V. Bài học kinh nghiệm:

Qua các biện pháp thực hiện và kết quả đạt được tôi đã rút ra bài học kinh nghiệm khi tiến hành rèn kỹ năng ca hát cho trẻ như sau:

- Giáo viên phải tìm hiểu kỹ năng tiếp thu âm nhạc của từng trẻ để có biện pháp rèn luyện cho phù hợp.
- Luôn chú ý đến NT biểu diễn để thu hút trẻ tham gia vào hoạt động ca hát.
- Chú ý sửa sai cho trẻ về kỹ năng ca hát và giúp trẻ thể hiện đúng phong cách NT.
- Sưu tầm và sáng tác nhiều ca khúc để dạy trẻ.
- Xây dựng thư viện âm nhạc của lớp để có đầy đủ các thể loại nhạc cần thiết, phục vụ cho hoạt động ca hát của cô và trẻ.
- Tạo cho trẻ có thói quen đánh giá tác phẩm âm nhạc khi được thưởng thức để nâng cao kiến thức âm nhạc cho trẻ.
- Khuyến khích trẻ sáng tạo phong cách biểu diễn khi thể hiện các tác phẩm âm nhạc.
- Kết hợp với phụ huynh cùng rèn kỹ năng cho trẻ khuyến... phụ huynh sưu tầm các tác phẩm âm nhạc để làm màu thêm thư viện âm nhạc cho lớp.

Trên đây là một số kinh nghiệm trong việc nghiên cứu áp dụng "Các biện pháp rèn kỹ năng ca hát cho trẻ 4 tuổi". Rất mong nhận được sự đánh giá góp ý của các cấp lãnh đạo và các bạn đồng nghiệp.